

CUPRINS

1. Introducere.....	1
1.1 Definiția și proprietățile unei baze de date	2
1.2 Crearea și operarea unei baze de date.....	4
1.3 Dimensiunea unei baze de date	6
1.4 Exemplu de bază de date	7
2. Caracteristicile abordării informației prin conceptul de „bază de date”	11
2.1 Natura auto-descriptivă a unui sistem de bază de date	11
2.2 Izolarea dintre programe și date, și abstractizarea datelor.....	13
2.3 Suportul pentru multiple moduri de vizualizare a datelor	15
2.4 Partajarea datelor și procesarea tranzacțiilor multiutilizator	16
3. Părțile implicate, în contextul bazelor de date.....	18
3.1 Profesioniști responsabili de gestionarea și proiectarea bazelor de date	19
3.2 Profesioniști implicați în dezvoltarea și exploatarea aplicațiilor	21
3.3 Personal operațional și de suport.....	23
3.4 Utilizatorii finali	24
3.5 Când nu se justifică utilizarea unui sistem de management al bazei de date	26
4. Baze de date relaționale.....	27
4.1 Fundamentele modelului relațional	28
4.1.1 Noțiuni de bază în formalismul modelului relațional: domenii, attribute, tupluri și relații	29
4.1.2 Caracteristicile relațiilor	32
4.1.3 Notății în reprezentarea modelului relațional	35
4.2 Constrângeri și reguli de integritate în modelul relațional	36
4.2.1 Constrângeri de domeniu.....	37
4.2.2 Baze de date relaționale: concepte de schemă și organizare	39
4.2.3 Integritatea entității, integritatea referențială și chei externe.....	42
4.2.4 Alte tipuri de constrângeri	44
4.3 Actualizări și tranzacții în modelul relațional: strategii pentru menținerea integrității	45
4.3.1 Operațiunea de inserare	45
4.3.2 Operațiunea de ștergere	46

4.3.3 Operațiunea de actualizare.....	47
4.3.4 Conceptul de „tranzacție”	48
4.4 Proiectarea unei baze de date relaționale.....	49
4.4.1 Analiza cerințelor	49
4.4.2 Modelul conceptual	50
4.4.3 Modelul logic.....	51
4.4.4 Normalizarea bazei de date.....	53
4.4.5 Modelul fizic	54
4.4.6 Implementare și testare.....	55
4.4.7 Documentare și training.....	55
5. SQL (Structured Query Language), ca implementare practică a modelului relațional.....	57
5.1 Organizarea și descrierea datelor în SQL.....	57
5.1.1 Organizarea și structura unei baze de date	58
5.1.2 Crearea tabelor în SQL	59
5.1.3 Tipuri de date. Domenii în contextul SQL	62
5.2 Constrângeri și valori implicite	65
5.2.1 Specificarea constrângerilor și valorilor implicite	65
5.2.2 Definirea cheilor și a regulilor de integritate referențială în SQL	67
5.2.3 Denumirea constrângerilor	68
5.2.4 Constrângeri suplimentare prin clauze CHECK și ASSERTION	69
5.3 Interogări simple în SQL	70
5.3.1 Structura SELECT-FROM-WHERE.....	70
5.3.2 Redenumirea relațiilor și atributelor în SQL: alias-uri și variabile de tuplu	73
5.3.3 Interogări fără condiții în clauza WHERE și utilizarea simbolului * în SQL.....	76
5.3.4 Reprezentarea datelor în SQL: seturi și multiseturi.....	77
5.3.5 Expresii și operatori pentru valori numerice, text și timp.....	80
5.3.6 Sortarea rezultatelor interogărilor în SQL	82
5.4 Tranzacții de date în SQL: funcțiile Insert, Delete și Update.....	83
5.4.1 Comanda INSERT	83
5.4.2 Comanda DELETE.....	86

5.4.3 Comanda UPDATE	87
5.5 Interogări complexe in SQL	88
5.5.1 Interogări care implică valori NULL - logica cu trei stări.....	88
5.5.2 Interogări imbricate în SQL; mecanisme de comparare a valorilor și seturilor.....	90
5.5.3 Interogări imbricate corelate.....	94
5.5.4 Funcțiile EXISTS respectiv UNIQUE.....	94
5.5.5 Valorile explicite și utilizarea aliasurilor în SQL	96
5.5.6 Instrucțiuni SQL pentru uniri de tabele: INNER JOIN și OUTER JOIN	96
5.5.7 Funcții de sinteză a datelor în SQL.....	99
5.5.8 Instrucțiuni SQL pentru gruparea datelor și filtrarea rezultatelor: GROUP BY și HAVING	103
5.5.9 Funcția CASE.....	107
6. Securitatea bazelor de date	108
6.1 Introducere în problematica securității bazelor de date.....	108
6.1.1 Aspecte ale problematicii securității bazei de date.....	108
6.1.2 Riscuri și vulnerabilități ale bazelor de date.....	111
6.1.3 Securitatea Bazelor de Date ca abordare integrată	112
6.1.4 Rolul Administratorului bazei de date în politica de securitate a bazelor de date.....	115
6.1.5 Politici de acces și control al activităților utilizatorilor	117
6.1.6 Date sensibile.....	118
6.1.7 Relația între Securitatea informației și Protecția datelor cu caracter personal.....	120
6.2 Atacuri asupra sistemelor de baze de date.....	120
6.2.1 Escaladarea neautorizată a privilegiilor.....	121
6.2.2 Abuzul de privilegii.....	122
6.2.3 Atacul de tip Denial of Service (DoS).....	123
6.2.4 Autentificarea slabă	124
6.2.5 Phishing-ul.....	125
6.2.6 SQL Injection	125
7. Paradigme scalabile: NOSQL, Big Data, Data Mining	129

7.1 Sisteme NOSQL	129
7.1.1 Caracteristicile sistemelor NOSQL	132
7.1.2 Caracteristici NOSQL legate de modele de date și limbaje de interogare	135
7.1.3 Categoriile de Sisteme NOSQL.....	137
7.2 Big data.....	141
7.2.1 Volum	142
7.2.2 Viteză.....	143
7.2.3 Varietate	144
7.2.4 Veridicitate	145
7.3 Data Mining.....	146
7.3.1 Knowledge Discovery in Databases (KDD) și Data Mining.....	146
7.3.2 Obiectivele Data mining și cele ale Descoperiri de noi cunoștințe	147
7.3.3 Tipuri de cunoștințe descoperite prin Data mining.....	151
BIBLIOGRAFIE	157